

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
ізолятора тимчасового тримання № 4 Головного
управління Національної поліції в Чернігівській області
24.04.2024**

Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 24.04.2024 групою НПМ здійснено відвідування ізолятора тимчасового тримання № 4 Головного управління Національної поліції в Чернігівській області.

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Коноплястий Сергій Миколайович, заступник начальника відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Григоров Михайло Сергійович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Коренькова Тетяна Юріївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Проценко Людмила Петрівна, представник громадської організації;

Лепеха Алла Григорівна, представник громадської організації.

Ізолятор тимчасового тримання № 4 Головного управління Національної поліції в Чернігівській області (далі – ізолятор, ізолятор тимчасового тримання, ІТТ) розташований за адресою: вулиця Героїв АТО, 8, місто Мена, Чернігівська область.

ІТТ розміщений на першому поверсі триповерхової будівлі відділення поліції № 1 Корюківського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області (далі – ГУ НП в Чернігівській області).

Відповідно до технічного паспорту ІТТ та Акту комісійного обстеження ізолятора, затвердженого начальником ГУ НП в Чернігівській області 10.10.2023, ізолятор тимчасового тримання має 5 окремих камер та розрахований на одночасне утримання 10 осіб (фото 1). Середньодобове наповнення складає 4 особи.

З початку 2024 року в ІТТ утримувалось 109 осіб. На момент відвідування в ІТТ утримувалось 2 особи, з якими проведено конфіденційне спілкування. Скарги

від утримуваних осіб на умови тримання чи неналежне поводження на адресу ізолятора не надходили.

Факти заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утриманим в ІТТ особам відсутні.

Камерні приміщення ІТТ обладнані одноярусними ліжками (фото 2), санітарно-гігієнічними приладами, надійно прикріпленими до підлоги столами для приймання їжі, лавами, кнопкою виклику персоналу ізолятора, з метою негайного встановлення контакту, а також можливістю власноручно відкривати квартирки для провітрювання.

В ІТТ утримувані особи забезпечуються триразовим гарячим харчуванням відповідно до Норм харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Національної поліції, затверджених постановою Кабінету міністрів України від 16.06.1992 № 336, у вигляді готових страв в реторт-пакетах.

Утримувані особи щоденно виводяться на прогулянки на свіже повітря тривалістю не менше однієї години, забезпечуються посудом, постільною білизною, рушниками, миючими засобами, мають можливість відвідувати душову, обладнану гарячим водопостачанням.

Встановлена в ІТТ, з метою запобігання порушенню прав людини, система «Custody Records» забезпечує контроль за процесом поміщення, перебування і діями всіх осіб в ізоляторі.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування здійснено 11.05.2023 регіональним представництвом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернігівській області під час якого виявлено порушення прав осіб з інвалідністю, оскільки будівля ІТТ не обладнана пандусом.

Рекомендація надана за результатом попереднього відвідування щодо встановлення пандусу зі сторони внутрішнього входу будівлі ІТТ не виконана у зв'язку з відсутністю належного фінансування.

Разом з цим керівництвом ІТТ з метою покращення умов тримання осіб проведено ряд робіт з ремонту та обладнання приміщень ізолятору, зокрема: проведено ремонт слідчої кімнати, кімнати обшуку та санвузла; всі камери обладнано рекуператорами; облаштовано кімнату несення служби постового ІТТ, з обладнанням засобами відеоспостереження за утримуваними особами.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. У порушення вимог правила 19.3 Європейських пенітенціарних правил (Рекомендація № R (2006)2 Комітету Міністрів держав-учасниць) двері санвузлів всіх камерних приміщень мають недостатній розмір та лише частково відділяють санвузол від основної житлової площі, що призводить до порушення права на приватність, оскільки не дозволяє усамітнитись утримуваним особам (*фото 3-б*).

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність поводженню чи покаранню у своїй Доповіді Уряду України щодо проведеного візиту в Україну з 16 по 27 жовтня 2023 року (СРТ/Inf (2024) 20) зазначав, що єдине питання, яке викликає реальне занепокоєння, полягає в тому, що, як і раніше, туалети в камерах для осіб, які тримаються разом, у всіх поліцейських установах (включаючи ті, що були нещодавно відремонтовані) лише частково розділені перегородками.

Зазначені факти потребують негайного виправлення, оскільки можуть виступати приводом до подання заяв проти України до Європейського суду з прав людини з подальшим призначенням виплат значної суми коштів, як компенсації за моральну шкоду.

2. У порушення пункту 8 розділу II Інструкції про порядок використання систем відеоспостереження в ізоляторах тимчасового тримання Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25.09.2023 № 777, термін зберігання записів систем відеоспостереження ІТТ становить 60 діб замість 90. Довготривале зберігання (архівація) інформації щодо подій, які відбуваються у приміщеннях ІТТ слугуватиме додатковою гарантією від жорстокого поводження з утримуваними особами.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

3. Пунктом 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» визначено, що поліція відповідно до покладених на неї завдань вживає всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я.

У порушення вимог частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які

зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, в ІТТ тільки 8 працівників зі всього складу (за штатом 15 працівників) пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та отримали відповідні посвідчення.

Порушення права осіб з інвалідністю, (передбачені Конвенцією про права осіб з інвалідністю, ратифікованою Законом України №1767-VI від 16.12.2009).

4. У порушення вимог ДБН України В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди «Інклюзивність будівель і споруд» вхід до ІТТ, камерні та санітарно-гігієнічні приміщення ІТТ не пристосовані для маломобільних груп населення.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Ізолятору тимчасового тримання № 4 Головного управління Національної поліції в Чернігівській області забезпечити:

1. обладнання санітарних вузлів у камерах ІТТ дверцятами та перегородками відповідного розміру;
2. зберігання записів систем відеоспостереження ІТТ не менше 90 діб;
3. підготовку службових осіб ІТТ щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги з отриманням відповідного посвідчення;
4. доступність приміщень ізолятора для потреб маломобільних груп населення відповідно до вимог ДБН України В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди «Інклюзивність будівель і споруд».

До звіту додаються наступні документи та матеріали:

Фотознімки отримані за результатами відвідування ізолятора на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Заступник начальника відділу
інспектування об'єктів контролю в
правоохоронних, судових органах та
військових формувань Департаменту з
питань реалізації національного
превентивного механізму Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Сергій КОНОПЛЯСТИЙ

Додатки до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

